

LÁ THƯ MỤC VỤ

*Trong làn nắng ửng: khói
mơ tan,
Đôi mái nhà tranh lấm tẩm
vàng.
Sột soạt gió trêu tà áo biếc,
Trên giàn thiên lí. Bóng
xuân sang.
Sóng cỏ xanh tươi gợn tới
trời.*

Bao cô thôn nữ hát trên đồi.

- Ngày mai trong đám xuân xanh ấy,

Có kẻ theo chồng, bỏ cuộc chơi...

*Tiếng ca vắt vẻo lưng chừng núi,
Hồn hén như lời của nước mây...
Thâm thĩ với ai ngồi dưới trúc,
Nghe ra ý vị và thơ ngây...
Khách xa gặp lúc mùa xuân chín,
Lòng trí băng khuâng sự nhớ làng:
- Chị ấy, năm nay còn gánh thóc,
Đọc bờ sông trắng nắng chang chang?
(Mùa Xuân chín, Hàn Mặc Tử)*

Bài thơ mười sáu câu của Hàn Mặc Tử ở trên diễn tả thật tuyệt vời hai mảnh đời thật khác biệt của những người phụ nữ Việt nam trước khi lấy chồng và sau khi lấy chồng. Tám câu đầu cho ta hình ảnh của những thiếu nữ mới lớn tung tăng chơi đùa trong những ngày xuân làm thi sĩ tự hỏi không biết sang năm thì bao nhiêu cô trong số đó đi lấy chồng không còn tung tăng trên ngọn đồi làng mình nữa. Tám câu sau là một hoài niệm khi thi sĩ đã đi xa làng trong một mùa xuân khác, lòng chạnh nghĩ về người chị sau khi lấy chồng đã phải vất vả gánh thóc đọc bờ sông nắng chang chang thay vì vui đùa chơi xuân như những năm trước.

Bài thơ trên cho chúng ta một cái nhìn tuy thoáng qua nhưng khá chính xác về quan niệm hôn nhân trong văn hóa Việt nam trước đây: khi người con gái đi lấy chồng là đi gánh vác cả giang sơn nhà chồng nên những ngày tươi vui của thời con gái sẽ chấm dứt, vì theo chồng là bỏ cuộc chơi. Từ lúc về nhà chồng là bắt đầu lãnh lấy bổn phận và trách nhiệm làm vợ, rồi làm mẹ. Như thế khi lấy chồng người phụ nữ chỉ có bổn phận và trách nhiệm chứ hầu như chẳng có quyền lợi gì hết. Thế nhưng nền văn hóa tuy có vẻ bất công đối với phụ nữ ấy lại giữ được sự ổn định trong hôn nhân cũng như trật tự trong xã hội, rất hiếm có những vụ ly dị hay gia đình ly tán. Điều giữ cho gia đình Việt nam bền vững chính là sự hy sinh cao cả của người phụ nữ Việt. Ngày nay, vì không có sự hy sinh này hay có mà không được đề cao, nên có nhiều gia đình bị đổ vỡ và ly tán.

Hôn nhân và ly dị cũng là đề tài được các người biệt phái đặt ra với Chúa Giê-su trong bài Phúc Âm Chúa nhật tuần này: “Người ta có được phép ly dị vợ mình chẳng?” Câu trả lời của Chúa Giêsu là: “*Sự gì Thiên Chúa đã kết hợp, loài người không được phân ly*”. Câu trả lời của Chúa Giê-su chính là nguyên tắc căn bản để Giáo hội giải quyết các nỗ hôn phối bị đổ vỡ. Khi một cuộc hôn nhân gặp trở ngại để thành một *hôn phối hợp lệ* ngay từ khi bắt đầu thì Giáo Hội ban phép cho tiêu hôn. Đây không phải là cho phép ly dị nhưng là xét rằng *bí tích hôn phối hợp lệ đã không bao giờ hiện hữu hay thành sự* vì những trở ngại khách quan và chủ quan, nghĩa là chưa thực sự ‘được Thiên Chúa kết hợp’. Tiến trình để lập phán quyết cho sự tiêu hôn này lâu dài bởi vì Giáo Hội được ủy nhiệm bởi Đức Kitô để bảo vệ và khẳng định bản tính của hôn nhân là một Giao Ước suốt đời. Một Giao Ước thì không thể bị chia cắt, cũng không thể bị thiêu hủy, ngoại trừ có một lý do nghiêm trọng.

Tuy nhiên chúng ta gìn giữ hôn nhân không phải vì nó phát xuất nơi xã hội hay được thiết lập bởi những thực hành thế tục, nhưng vì hôn nhân là một công trình sáng tạo của Thiên Chúa. Đó là giáo huấn của sách Sáng Thế Ký mà Chúa Giê-su đã khẳng định lại trong Phúc Âm: “*Lúc khởi đầu cuộc sáng tạo, Thiên Chúa đã dựng nên một người nam và một người nữ. Bởi đó người nam sẽ lìa cha mẹ để luyến ái với vợ mình, và hai người sẽ nên một huyết nhục.*” (Mc 10:6-8). Khi sáng tạo ra hôn nhân Thiên Chúa muốn nó phản ánh chính tình yêu của Ngài đối với dân Ngài, đó là một tình yêu không bao giờ suy tàn và tình yêu đó được ban cho đặc ân sự sống. Dĩ nhiên không thể không có khó khăn trong đời sống hôn nhân vì hôn nhân là một thách đố để trở nên giống Thiên Chúa, mà trở nên giống Thiên Chúa là một việc không dễ dàng nên sống đời hôn nhân cũng không phải là một việc dễ dàng.

Do đó để sống đời hôn nhân Công giáo tốt đẹp các đôi vợ chồng cần phải học để trở nên giống Chúa Giê-su vì Ngài là kiểu mẫu của tình yêu hôn nhân và của các bậc cha mẹ, đặc biệt là hy tế của Ngài trên thánh giá. Hy sinh cần thiết cho đời sống hôn nhân. Chỉ có tình yêu mới làm cho sự hy sinh trở nên có thể. Tình yêu đó phát xuất từ Chúa Giêsu, đặc biệt là từ Thánh Thể. Nên những đôi vợ chồng Công giáo cần cùng nhau lãnh nhận bí tích Thánh Thể với lời cầu nguyện trong tâm trí của mình: “*Lạy Chúa Giêsu, xin giúp cho chúng con yêu mến lẫn nhau và yêu mến con cái của chúng con với một tình yêu mà Người đã tỏ bày cho chúng con, đặc biệt là qua đau khổ và cái chết trên thánh giá của Người. Xin cho tình yêu của chúng con chẳng bao giờ chết nhưng luôn tăng trưởng sâu xa và mạnh mẽ hơn qua từng năm tháng. Xin cho tình yêu của chúng con trở nên giống như tình yêu của Người*”. (Lời nguyện trích từ tinmung.net)

Lm Nguyễn Mộng Huỳnh